

Семинар: Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији

18. јун 2013. године

Оперативни закључци

Први извештај о имплементацији за период јун 2013. – април 2014.

Међуресурсна питања

Оперативни закључак:	Надлежна институција:	Статус имплементације:
Стратегија за унапређивање положаја Рома у Републици Србији усвојена је 2009. године. Акциони план за период до 2015. године усвојен је у јуну 2013 године. У намери да осигура транспарентност, Влада ће подносити годишње, јавне извештаје о напретку реализације Стратегије и Акционог плана, како би осигурала транспарентан процес имплементације.	Канцеларија за људска и мањинска права	Канцеларија за људска и мањинска права је у поступку припреме Извештаја о напретку Декаде Рома 2005-2015 у РС, који садржи приоритете Стратегије за унапређење положаја Рома и пратећег Акционог плана 2012-2015. Канцеларија за људска и мањинска права у сарадњи са свим заинтересованим партнерима ће до краја априла 2014 изградити полазне смернице за нову Стратегију за унапређење положаја Рома у РС, која ће важити почевши од 2015. године
Канцеларија за људска и мањинска права, у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва, надлежна је за свеукупан процес координирања реализације ових оперативних закључака, као и за припрему	Канцеларија за људска и мањинска права СИПРУ	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Канцеларија за људска и мањинска права организовали су први координациони састанак 24. децембра 2013. године, на коме је договорена израда првог Извештаја о имплементацији Оперативних закључака Семинара. Други састанак је одржан 17. априла 2014. године, као припрема за састанак Пододбора Споразума о стабилизацији и придруживању заказаном за 7/8. мај. 2014. године. Канцеларија за европске интеграције (КЕИ), Канцеларија за људска и мањинска права (КЈМП) и Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва (СИПРУ) Владе Републике Србије покрећу иницијативу за успостављање механизма одржавања редовних координационих састанака о пројектима за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Циљ иницијативе јесте да редовном разменом информација о реализованим и планираним активностима,

<p>годишњих јавних извештаја о процесу реализације Стратегије и Акционог плана.</p>		<p>сви релевантни корисници пројеката, донатори и тимови за имплементацију пројеката допринесу ефикаснијој и делотворнијој употреби буџетских и донаторских средстава, чиме би се дала значајна подршка процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња у Републици Србији.</p> <p>У оквиру иницијативе, у току је припрема јединственог концептуалног алата који ће омогућити јасан преглед како текућих тако и планираних активности које се спроводе у оквиру пројеката који се баве унапређењем положаја Рома, по областима који су од значаја за активну инклузију Ромске популације: становање, запошљавање, образовање, социјална заштита. Алат је израђен како би олакшао праћење спровођења пројеката, унапредио координацију активности али и да би пружио релевантну информациону базу планирање и програмирање будућих интервенција. Истовремено, у оквиру иницијативе размотриће се израда базе података о пројектима за унапређење положаја Рома у оквиру ИСДАКОН информационог система.</p>
<p>Постављен је чврст основ за одрживо унапређење положаја Рома, посебно у секторима образовања и здравства. Сада је потребно усредсредити се на подизање степена делотворности усвојених мера и боље их повезати са доступним и будућим изворима финансирања, укључујући и донаторска средства. Од важности је да стратешка документа Владе и Европске комисије за програмирање финансијске помоћи садрже мере за унапређење положаја Рома.</p>	<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја Министарство здравља Канцеларија за људска и мањинска права СЕИО (координационо)</p>	<p>Сви формално-правни и административни предуслови за успостављање менторског и система стипендирања ромских средњошколаца кроз Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, уз техничку подршку Фонда за образовање Рома из Будимпеште су задовољени. Припремљен је нацрт јасних критеријума за доделу стипендија и очекује се финализација ове фазе у најкраћем могућем року, као и почетак њихове дистрибуције, укључујући и оне које је требало доделити у првом полугодишту школске 2013/2014. године.</p>
<p>Поздравља се оснивање Савета за унапређење положаја Рома и имплементацију Декаде инклузије Рома 20. маја</p>	<p>Савет за унапређење положаја Рома</p>	<p>Савет је до сада у 2013. години одржао пет седница, од почетка 2014. године одржана је једна седница Савета.</p> <p>Одобрена буџетска средства за Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, из буџета Канцеларије за људска и мањинска права, а по Закону о буџету РС за 2013. годину (Раздео 3. Глава 3.21):</p>

<p>2013.године. Савет ће периодично надгледати имплементацију Акционог плана, омогућити размену примера добре праксе у области инклузије Рома и вршити оцену делотворности Акционог плана, са циљем унапређења заснованог на искуствима стеченим у току имплементације Акционог плана.</p>		<p>економске класификације:</p> <table border="0"> <tr> <td>422 Трошкови путовања</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>423 Услуге по уговору</td> <td>700.000</td> </tr> <tr> <td>426 Материјал</td> <td>50.000</td> </tr> <tr> <td>512-Опрема</td> <td>700.000</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td>Укупно:</td> <td>3.450.000</td> </tr> </table> <p>Укупно утрошено у 2013. години, на економској класификацији 422-Трошкови путовања: 222.713,84 динара.</p>	422 Трошкови путовања	2.000.000	423 Услуге по уговору	700.000	426 Материјал	50.000	512-Опрема	700.000	<hr/>		Укупно:	3.450.000
422 Трошкови путовања	2.000.000													
423 Услуге по уговору	700.000													
426 Материјал	50.000													
512-Опрема	700.000													
<hr/>														
Укупно:	3.450.000													
<p>Вршиће се координирано прикупљање и обрада аналитичких података, кроз јединствено (<i>one-stop-shop</i>) тело, са циљем обједињавања података, омогућавања циљаних истраживања о положају Рома и пружања доследних података свим заинтересованим странама, првенствено министарствима и агенцијама Владе, у складу са законом који регулише заштиту података о личности.</p>	<p>*надлежност ће бити накнадно утврђена</p>													
<p>Мрежа ромских координатора даље ће се развијати и јачати, укључујући повећање њиховог броја у</p>	<p>МИНРЗС Канцеларија за људска и мањинска права (ТАРИ)</p>	<p>Локалне самоуправе су потписивањем Меморандума о разумевању са ОЕБС-ом озваничиле спремност да успоставе мобилне тимове састављене од локалних пружалаца услуга, који ће бити обучени за ефикасан теренски рад у циљу побољшања интеграције Рома. Као резултат теренског рада заједничких мобилних тимова, обезбедиће се повећан број Рома који имају приступ основним правима, тржишту рада, образовању, социјалној заштити и здравственим услугама у 20 локалних самоуправа. Стручњаци у</p>												

<p>општинама где је то потребно. У циљу унапређења положаја Рома, ромски координатори блиско ће сарађивати са другим релевантним државним механизмима. Да би се унапредила активна инклузија Рома, надлежне институције успоставиће механизме за интегрисани модел пружања услуга социјалне заштите који обавезује центре за социјални рад и Националну службу за запошљавање да активније трагају за решењима за активацију радно способних корисника, а који континуирано примају материјалну социјалну помоћ.</p>		<p>локалним установама који су задужени за пружање подршке социјалној инклузији Рома, а посебно за подршку породицама које живе у ромским насељима, су локални ромски координатори, педагошки асистенти, здравствени медијатори, као и службеници у службама за запошљавање и центрима за социјални рад. Локалне самоуправе су тренутно у процесу званичног оснивања мобилних тимова, и први тренинзи се планирају за мај 2014.</p>
<p>Медији ће бити подстакнути да преузму активнију улогу у области промовисања позитивније слике о ромској заједници. Да би се подигла свест о правима Рома, као и да би се Роми информисали о релевантним административним процедурама за унапређење свог положаја, биће</p>	<p>Министарство културе и информисања Канцеларија за људска и мањинска права (ТАРИ, РАП пројекти)</p>	<p>Током 2008. и 2009. године, када је Република Србија и председавала Декадом, обезбеђена је финансијска подршка редовном излажењу листа на ромском језику „Романо Невипе“ (4.719.912,00 динара), формирана је редакција за децу и обезбеђено издавање ромског листа за децу „Čhavrikanо Nevipe“ (2.100.000,00 динара), у свакој наведеној години.</p> <p>Паралелно са овим активностима, Министарство културе и информисања је путем Конкурса за суфинансирање пројеката на језицима националних мањина, подржавало пројекте и програме на ромском језику (или намењене ромској популацији), електронских медија, независних продукција, невладиних организација и друштава (овлашћених за производњу медијских садржаја).</p> <p>Потребно је напоменути и то да су сваке године од 2009. средства опредељена за Декаду Рома у буџету Министарства (у висини 5 милиона динара), издвајана као посебна буџетска ставка, а дељена су путем поменутих конкурса.</p> <p>Приоритети Сектора за медије су и даље излажење једног дечјег листа на ромском језику (двојезично) чија је дистрибуција по школама преко асистената за наставу, остваривање права на информисање ромске националне мањине и инклузија Рома у Републици Србији уз помоћ средстава за јавно</p>

<p>покренуте медијске кампање намењене националним институцијама, општинским органима и општој јавности.</p>		<p>информисање</p> <p>Када је реч о култури, Сектор за савремено стваралаштво и креативне индустрије, у складу са Законом о култури, реализује циљеве културне политике путем годишњег конкурса. Јачање кадровских капацитета (професионализација), институционализација и очување језичког и културног идентитета Рома, препознати су као један од приоритета конкурса за стваралаштво националних мањина. Конкурс намењен суфинансирању пројеката у области стваралаштва националних мањина за 2014. годину, отворен у периоду од 21. децембра 2013. до 21. јануара 2014. године, завршен је почетком марта 2014. године. За разлику од ранијих година, овога пута је обезбеђен двоструко већи буџет за пројекте ромске мањине (2.255.000,00 динара), а примећен је и пораст броја пројеката који се баве младима, или чији реализатори су припадници млађе популације. У циљу укључивања самих мањина у одлучивање о питањима која се тичу њих самих, један од чланова стручне комисије за ову конкурсну област био је ромски уметник, Драган Ристић</p> <p>Невладина организација <i>Praxis</i> је, у својству партнера ОЕБС на спровођењу TARI пројекта, током обиласка 20 пилот општина интервјуисала 1056 Рома, информисала их о релевантним административним процедурама за унапређење њиховог положаја и покренула 129 административних и судских процедура за регистрацију у МКР.</p>
<p>Европска комисија, као и други донатори као партнери у овом процесу, наставиће да пружају подршку на транспарентан начин, укључујући и стратешку и стручну подршку, као и финансијску помоћ, која ће бити усмерена на иницијативе, мере и програме за даље унапређење положаја Рома у Републици Србији и другим земљама Западног Балкана</p>	<p>Донаторска заједница</p>	

<p>Недавно покренут пројекат у оквиру ИПА фондова за 2012. годину (ИПА 2012), као и остали релевантни пројекти, попут предстојећег пројекта стамбених решења и подршке општинама у оквиру ИПА 2013, произашли из закључака са Семинара о социјалном укључивању Рома одржаног у јуну 2011. године¹, биће спроведени према предвиђеном временском распореду.</p>	<p>Канцеларија за људска и мањинска права (ТАРИ) Министарство просвете, науке и технолошког развоја Министарство здравља Министарство грађевинарства и урбанизма МИНРЗС</p>	<p>Током новембра и децембра одржани су иницијални састанци у свих 20 пилот општина; Успостављена је канцеларија у просторијама Министарства грађевине и урбанизма; Ангажован је консултант за израду ГИС система, који је написао предлог пројекта израде ГИС за праћење ромских насеља, а у наредном периоду ће написати описе послова за набавку софтвера за ГИС, прикупљање података на терену, набавку опреме за Министарство и контролу квалитета ГИС система; Завршен је јавни позив за процену стања у ромским насељима у 20 пилот општина. Имплементациони партнер је изабран, и креће са теренским радом.</p> <p>Развој стамбених модела: два експерта/консултанта су изабрана и завршила су студију о постојећим стамбеним моделима у ромским насељима у Србији која је презентована на скупу поводом Међународног дана Рома.</p> <p>Завршен је јавни позив за процену стања у ромским насељима у 20 пилот општина и имплементациони партнер је изабран (Екуменска хуманитарна организација).</p>
<p>Европска комисија ће током целокупног трајања процеса приступања Србије Европској унији, укључујући активности у оквиру Поглављу 23. које се односи на правосуђе и основна права, наставити пажљиво да прати напоре које Србија улаже у унапређење положаја Рома.</p>	<p>Европска комисија Делегација ЕУ</p>	
<p>Програми активне инклузије Рома које финансира Република Србија биће боље повезани са средствима</p>	<p>СЕИО - координационо</p>	<p>СЕИО у домену своје надлежности, а у процесу програмирања свеукупне развојне помоћи, обезбеђује координацију и комплементарност различитих иницијатива и пројеката у датој области. У том процесу, један од критеријума техничке као и накнадне квалитативне евалуације је и одрживост предложене мере/ интервенције. У том смислу циљ је и у будућем периоду, да све иницијативе које се тичу становања и унапређења инфраструктуре буду праћене тзв „меким“ мерама</p>

¹ Видети: http://www.inkluzija.gov.rs/?page_id=6071

опредељеним за велике инфраструктурне пројекте		
--	--	--

Упис у матичне књиге: приступ личним документима

<p>Кроз годишње извештаје Владе, наставиће се са праћењем стања у области остваривања права на накнадни упис чињенице рођења у матичну књигу рођених и пријаву пребивалишта, односно боравишта, укључујући и број лица уписаних у ове евиденције по основу поступака прописаних Законом о матичним књигама, Законом о допунама Закона о ванпарничном поступку и Законом о пребивалишту и боравишту грађана. Завршетак процеса уписа такозваних „правно невидљивих“ лица предвиђен је за крај 2015. године.</p>	<p>Министарство правде и државне управе МУП МИНРЗС</p>	<p>У поступку накнадног уписа чињенице рођења у матичну књигу рођених у складу са одредбама Закона о матичним књигама („Службени гласник РС“, број 20/09) органи управе који сагласно члану 6. ст. 2. и 4. тог закона извршавају поверене послове првостепеног управног поступка у области матичних књига у 2013. години донели су 784 решења којим се одобрава накнадни упис чињенице рођења у ову основну службену евиденцију о личном стању грађана у Републици Србији. Такође, у поступку обнове уписа у матичне књиге које се воде за подручје Аутономне покрајине Косово и Метохија, органи из члана 6. став 4. Закона о матичним књигама донели су 3.649 решења о обнови уписа одређених чињеница у ове матичне књиге.</p> <p>У поступку утврђивања времена и места рођења у складу са одредбама Закона о допунама Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“, број 85/12), у периоду од почетка примене овог закона – 8. септембра 2012. године до 15. октобра 2013. године, надлежним судовима поднето је 247 предлога за утврђивање времена и места рођења и решено 157 ових предлога.</p> <p>У односу на број лица која су остварила права на накнадни упис чињенице рођења у матичну књигу рођених, односно обнову уписа у матичне књиге, односно којима је у ванпарничном поступку утврђено време и место рођења није могуће утврдити број припадника ромске националне мањине који су остварили неко од ових права имајући у виду одредбу члана 47. Устава Републике Србије, сагласно којој је изражавање националне припадности слободно и нико није дужан да се изјашњава о својој националној припадности. У том смислу, у овим поступцима се не утврђује национална припадност, а у матичну књигу рођених се не уписује податак о националној припадности.</p> <p>Полазећи од утврђеног у овом Оперативном закључку у Извештају о раду Министарства правде и државне управе за 2013. годину детаљно је садржан опис стања у области остваривања права на упис у матичну књигу рођених, укључујући и број лица која су ово право остварила у складу са одредбама Закона о матичним књигама и Законом о допунама Закона о ванпарничном поступку. Предметни извештај је достављен Влади ради припреме Извештаја о раду Владе за 2013. годину.</p> <p>Министарство унутрашњих послова наставља да прати стање у области пријаве пребивалишта и боравишта у складу са Законом о пребивалишту и боравишту грађана.</p> <p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је 19.06.2013. године донело обавезно Упутство за центре за социјални рад и установе социјалне заштите за смештај корисника, у вези са поступком пријаве пребивалишта на адреси центра за социјални рад или установе социјалне заштите за смештај, чиме је створило услове за несметану и пуну примену члана 11. став 4. Закона о пребивалишту и боравишту грађана. О издатим обрасцима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се посебна евиденција. Евиденција садржи име и презиме, јединствени матични број</p>
--	--	--

		<p>грађана, датум издатог обрасца и временски период у којем је лице обавезано да се јавља у установу или центар за социјални рад у циљу преузимања писмена и других аката која им се упућују на пријављену адресу.</p> <p>Такође, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је својим актом број: 110-00-271/2012-14 од 19.02.2014. године затражило од центара за социјални рад да доставе податке о укупном броју издатих сагласности за пријаву пребивалишта на адреси центра за социјални рад, односно о броју лица која имају пријављено пребивалиште на адреси центра. Поступајући по захтеву, центри су доставили тражене податке. Обрадом достављених извештаја констатује се да је до краја фебруара 2014. године укупно пријављено 471 лице на адресе центара за социјални рад на територији Републике Србије. Највише издатих сагласности и извршених пријава пребивалишта је на територији града Београда, укупно 178.</p>
<p>Вршиће се праћење стања у области остваривања права на упис чињенице држављанства сагласно одредбама Закона о држављанству Републике Србије. Упис чињенице држављанства биће спроведен у складу са Акционим планом за имплементацију Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији до 01.01.2015. године увођењем мера за пружање правне помоћи подносиоцима захтева и приоритетним решавањем у поступцима за утврђивање држављанства Републике</p>	<p>МУП МИНРЗС²</p>	<p>Министарство унутрашњих послова наставља да прати стање у области остваривања права на упис чињенице држављанства у складу са одредбама Закона о држављанству Републике Србије. Подносиоцима захтева пружа правну помоћ приликом подношења захтева и приоритетно решава поднете захтеве.</p>

² Референца на претходни закључак

<p>Србије. Пратиће се питање пријаве пребивалишта и боравишта и издавања личних докумената, у складу са одредбама претходно поменутог Акционог плана, укључујући и упис чињенице држављанства у матичне књиге рођених.</p>		
<p>Споразум о разумевању закључен између Министарства правде и државне управе, Заштитника грађана и Високог комесаријата Уједињених нација за избеглице – Представништва у Србији, ради решавања питања уписа чињенице рођења у матичну књигу рођених припадника ромске националне мањине биће у потпуности реализован.</p>	<p>Министарство правде и државне управе</p>	<p>У периоду од одржавања семинара до краја 2013. године реализоване су све планиране активности, и то: Управни одбор и Техничка група образовани у складу са Споразумом о разумевању одржали су више седница, односно састанака на којима су разматрана најзначајнија питања и утврђене мере и активности у циљу спровођења Плана активности Управног одбора за 2013. годину. Поред тога, Управни одбор донео је План активности Управног одбора за 2014. годину, на основу којег ће се наставити даље спровођење мера и активности утврђених Споразумом о разумевању.</p> <p>Медијска кампања за упознавање припадника ромске националне мањине са начином остваривања прва на упис у матичну књигу рођених, у оквиру које је снимљена пилот емисија, која је дистрибуирана свим националним и локалним ТВ станицама на емитовање. Организована су гостовања чланова Управног одбора и Техничке групе у емисијама радио и ТВ станица које имају висок рејтинг слушаности, односно гледаности, како би се проблем приближио јавности и припадници ромске националне мањине упознали са могућностима које им се пружају и обезбеђују у оквиру кампање која се реализује по Споразуму о разумевању.</p> <p>Непосредна кампања за упознавање организација цивилног друштва, представника ромске заједнице и других заинтересованих субјеката са до сада оствареним резултатима и планираним активностима у вези са решавањем овог проблема. Округли столови одржани су у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу. Посете неформалним насељима у којима живе припадници ромске националне мањине ради упознавања са начином остваривања права, сагледавања њихових потреба, идентификовања лица која нису уписана у матичну књигу рођених и пружања бесплатне помоћи у поступку пред матичарем или судом за упис у ову евиденцију</p> <p>У 2014. години започето је спровођење активности утврђених донетим Планом активности Управног одбора за 2014. годину. Између осталог, Техничка група је одржала састанак на коме је утврдила план и програм обуке судија у вези са применом одредаба Закона о допунама Закона о ванпарничном поступку – Утврђивање времена и места рођења, матичара и заменика матичара у вези са применом одредаба Закона о матичним књигама и подзаконским прописима који се односе на упис чињеница и података у матичне књиге и запослених у центрима за социјални рад у вези са применом одредаба наведених закона који прописују надлежност ових органа у поступцима који су у вези са уписом чињенице рођења у матичну књигу рођених.</p>

		У току је одржавање унапређених обука судија (одржане су обуке у Новом Саду и Крагујевцу за судије који врше судијску функцију у судовима са подручја апелационих судова у Новом Саду и Крагујевцу, а у мају 2014. године одржаће се обуке и за судије који врше судијску функцију у судовима са подручја апелационих судова у Нишу и Београду).
Релевантни органи и министарства наставиће да пружају подршку удружењима чија је област деловања унапређење људских и мањинских права, кроз активности упознавања припадника ромске националне мањине са правима из области личног статуса грађана и активности пружања бесплатне правне помоћи припадницима ромске заједнице у овим поступцима.	МУП Канцеларија за људска и мањинска права ³	Представници Министарства унутрашњих послова узимају учешће на свим скуповима везаним за упознавање припадника ромске националне мањине са правима из области личног статуса грађана (учешће на скуповима одржаним током септембра и октобра 2013. године у 5 градова у Републици Србији на тему "Новости у области уписа у матичне књиге рођених и прибављања личних докумената")

Образовање

Кључне мере су већ усвојене: обучено је и запослено 170 педагошких асистената. Влада ће подржати ширење мреже педагошких асистената и њихови описи послова ће бити усклађени како би се омогућила доследност и	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Радна места педагошких асистената су систематизована, Уредбом Владе објављеном у "Службеном гласнику РС" број 20/2011 објављена је Уредба о допуни Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, овом допуном отвара се ново радно место под називом <i>педагошки</i> асистент. Осим Правилника о програму обуке за педагошког асистента у коме су одређене и области рада са специфичним задацима у припреми је и израда индикатора квалитета рада ПА а самим тим и детаљан опис посла и дефинисање критеријума за увођење позиције ПА на ЈЛС.
--	--	--

³ У вези активности ОЦД – референца на закључак 7 у делу **Међуресурсна питања**

<p>повећала делотворност. На основу анализе коју ће спровести надлежна тела Владе, биће ангажован додатни број педагошких асистената, на основу утврђених потреба. Ова радна места биће систематизована и уведена у национални оквир квалификација.</p>		
<p>Органи на националном и локалном нивоу истражиће узроке раног напуштања школовања и увешће системске мере подршке на нивоу локалних самоуправа као део система социјалне заштите, и система подршке унутар школа.</p>	<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја Школске управе ЈЛС СКГО</p>	<p>На основу коришћења доступних резултата истраживања УНИЦЕФ-а, институција система образовања и организација цивилног друштва, на националном нивоу и на нивоу Школских управа се спроведе активности анализе узрока раног напуштања школовања, предузимање превентивних активности и реализација наставних и ваннаставних активности кроз систем образовне подршке деци из осетљивих група на основу Закона о основама система образовања и васпитања и Закона о основној школи У току је израда Пројекта ИПА 2013. који се односи на социјално укључивање и смањење сиромаштва социјално угрожених група СИПРУ је у сарадњи са УНИЦЕФ-ом урадио Анализу стања о мерама подршке за сиромашну децу и дефинисани су пакети мера који могу да допринесу већој подршци образовању ромске деце на нивоу локалне самоуправе и на нивоу школа. Планирано је да пилотирање мера почне ускоро, са посебним фокусом на децу из ромских породица.</p>
<p>Општине ће обезбедити сарадњу између свих постојећих механизма инклузије Рома на локалном нивоу, укључујући и интерресорне комисије, како би заједнички деловали у правцу унапређења образовног статуса Рома, превасходно путем подршке њиховом упису у школе и спречавању раног напуштања школовања. Министарство задужено за образовање обезбедиће</p>	<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја ЈЛС</p>	<p>Започета је реализација Пројекта ИПА 2012. мера 3, активност која се односи на формирање локалних мобилних тимова у којима су ангажовани и педагошки асистенти тако да ће се појачати досадашње активности асистената и установа у којима су ангажовани и које се односе на редован и благовремен упис ромске деце у припремни предшколски програм и основну школу. На основу важећег МІСС истраживања, сваке школске године се повећава број уписане ромске деце за 10% У другој половини 2014. Године очекују се нови подаци из МІСС истраживања које спроводи УНИЦЕФ.</p>

<p>свеобухватни упис ромске деце у редовне школе, односно припремни предшколски програм (ППП). Број деце која упишу и заврше основно и средње образовање биће повећан, што ће такође допринети смањењу прераног напуштања школовања. Цивилно друштво ће пратити имплементацију ових активности и упозоравати на потенцијалне недостатке у систему.</p>		
<p>Рано образовање деце од три до пет година биће унапређено кроз систем подршке детету, уместо установи, и развијено путем: подршке програмима развоја у раном детињству и увођења интегрисаних, специјализованих и додатних програма у предшколско образовање, ради успостављања активног укључивања већег броја ромске деце и родитеља у програме раног развоја којима ће бити обухваћено најмање 40% ромске деце (од тога најмање 40% девојчица); подршке раду интерресорних комисија да би се подржало инклузивно образовање</p>	<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја ЈЛС</p>	<p>У оквиру сарадње Министарства просвете, Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, институција образовања, УНИЦЕФ-а и НВО сектора у октобру је завршена прва фаза Пројекта <i>Врмићи без граница</i>, у изради је наставак пројекта који ће обухватити: национални ниво – измене и допуне подзаконске регулативе за посебне и специфичне програме за децу од 3-5 година (посебно деце из осетљивих друштвених група), анализа инклузивности предшколског образовања за децу од 3-5 година, израда система акредитације програма на основу анализе искустава у изради програма других земаља, локални ниво- провера да ли се досадашњи 4 –сатни програми могу превести у оглед и пратити њихови ефекти, развој нових програма (тематски и услуге у породици), кроз све то повећан обухват деце од 3-5 година, укључивање родитеља, адаптација простора.</p> <p>Започела је реализација треће фазе ``Заједничког пројекта``, који уз подршку Швајцарске агенције за развој реализују УНИЦЕФ и Црвени крст. Пројекат ће се реализовати до 2017. године, а основни циљ је да се унапреди доступност предшколског образовања и обухват деце из рањивих група са фокусом на ромску децу.</p> <p>У оквиру Темпус пројекта EQUI-ED – ``Једнак приступ за све: оснаживање социјалне димензије у циљу јачања европског простора високог образовања``, за 50 ученика средњих школа у Србији, припадника подзаступљених група (ученици из сеоских средина, ромске националности, без родитељског старања, из једнородитељских породица и ученици који припадају домаћинству нижег социо-економског статуса) омогућена је бесплатна припремна настава и уз подршку ментора уписани су на факултете Универзитета у Београду, Новом Саду, Нишу и Новом Пазару.</p>

деце и повећао број ромске деце у образовном систему.		
Спречити формирање сегрегираних одељења/школа. До краја 2013. године биће усвојен и спроведен законодавни акт (подзаконски акт) о мерама за спречавање дискриминације у образовним установама.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Завршен је нацрт Правилника о препознавању облика дискриминације у образовању
Исходи образовања за ромске ученике биће унапређени кроз кохерентан систем подршке за ученике у основним и средњим школама, као што су додатна, допунска и припремна настава, менторство, туторство, подршка педагошких асистената, унапређење школског етоса и активно укључивање родитеља. Најмање 60% ученика из осетљивих група, што подразумева велики број ученика ромске националности (од чега најмање 40% девојчица), постићи ће просечан академски успех ученика у образовној установи коју похађају до 1. јануара 2015. године.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	На основу израђених стандарда образовања за крај основне школе, за крај првог циклуса у основној школи, стандарде за општеобразовне предмете у средњем образовању и стандарде за крај првог и трећег циклуса у образовању одраслих смо омогућили и сталан систем подршке за децу из осетљивих група који се односи на израду програма у којима се могу прилагодити и изменити стандарди образовања у складу са индивидуалним потребама и капацитетима деце како би се обезбедио оптималан напредак, праћење постигнућа уз примену одговарајућих метода рада. Систем менторства се развија у оквиру Пројекта ИПА 2012. Укључивање родитеља деце из осетљивих група у Савет родитеља је обезбеђен законском процедуром – Закон о основама система образовања и васпитања и Законом о основној школи, Оснивају се и Општински савети родитеља у пилот општинама на иницијативу НВО сектора у сарадњи са МПНТР
Програми превенције осипања деце из образовног система биће	Министарство просвете, науке и	Афирмативном акцијом ове школске године је уписано 369 ученика у средње школе на жељена занимања. Ове школске године су за припаднике ромске националне мањине из буџета РС обезбеђене стипендије за 324 ученика, 84 студента и 36 студентских кредита. Износ ученичке стипендије је 5400

<p>додатно развијани, посебно кроз успостављање програма менторства и стипендија широм Србије за ученике и студенте. Биће успостављен систем мониторинга и евалуације са циљем унапређења ефикасности и квалитета образовног система, укључујући и високо образовање. У циљу што прецизнијих статистичких података о похађању образовања, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, школе и педагошки асистенти припремаће и достављаће извештаје.</p>	<p>технолошког развоја</p> <p>Канцеларија за људска и мањинска права (ТАРИ)</p>	<p>динара а студентске 8400 динара. Праћење успеха ученика док се не успостави систем менторства је обезбеђен преко рада школских инклузивних тимова чији рад прате Школске управе. 73 студента су у другом кругу под посебним условима за ученике из осетљивих група добили могућност за коришћење капацитета студентских домова и 20-так ученика смештај у домовима ученика.</p> <p>ТАРИ пројекат ће пружити техничку помоћ Министарству просвете, науке и технолошког развоја у успостављању програма стипендирања на националном нивоу, промовисању овог програма међу ученицима у школама, избору 500 ученика који ће примати стипендију, као и у управљању спровођењем програма.</p> <p>Иако је дошло до значајног кашњења на почетку спровођења програма, проблеми су превазиђени и пројектни тим је добио гаранције да ће Министарство ускоро отпочети програм подршке ромским средњошколцима.</p> <p>Такође ће бити спроведена студија којом ће се проценити изводљивост пружања подршке ментора и/или вршњачке подршке деци код које постоји ризик од напуштања средње школе. У циљу даљег јачања капацитета педагошких асистената, пројекат ће пружити техничку помоћ министарству у спровођењу обуке асистената на основу четири завршна модула, а након завршене обуке асистентима ће бити додељена уверења о професионалној оспособљености</p>
--	---	--

Запошљавање

<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, као и органи на централном и локалном нивоу активно ће промовисати и реализовати политике и мере усмерене на повећавање стопе запослености Рома, са посебном пажњом на Ромкињама. Једна од конкретних активности биће и расписивање јавних позива за</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике</p>	<p>На евиденцији Националне службе за запошљавање на дан 31. децембар 2013. године, налазило се 22.102 лица ромске националности, од којих су 10.150 жене или 45,92%, што представља учешће од 2,87% у укупном броју незапослених лица на евиденцији НСЗ (769.546 у децембру 2013. године). Ако посматрамо године старости, у старосној категорији од 15 до 30 година регистровано је 7.441 лице, у групи од 31-50 година старости регистровано је 11.008 лица, односно преко 50 година старости 3.653 лица. Уколико посматрамо образовни ниво, 19.850 лица ромске националности је неквалификовано (I и II степен стручне спреме), 2.167 лица има средњи стручни образовни ниво (III – V), док само 85 лица ромске националности пријављених на евиденцију НСЗ има више и високо образовање. Лоша образовна структура ромске популације и даље представља велику препреку у активностима усмереним ка повећању запошљивости, односно запошљавању.</p> <p>Током 2013. године, 1771 лице ромске националности (од којих је 730 жена), укључено је у мере активне политике запошљавања које реализује Национална служба за запошљавање, и то:</p>
--	--	---

<p>самозапошљавање и јавне радове усмерених на Роме.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - обуке за активно тражење посла: 280 лица (122 жене); - клуб за тражење посла: 13 лица (6 жена); - тренинг самоефикасности: 18 лица (10 жена); - сајмови запошљавања: 531 лице (162 жене); - програм стручне праксе: 2 лица (1 жена); - програм стицања практичних знања: 5 (4 жене); - обуке за тржиште рада: 10 лица (3 жене); - обуке на захтев послодавца: 5 лица (4 жене); - функционално основно образовање одраслих: 789 лица (386 жена); - субвенције за самозапошљавање: 28 (11 жена); - субвенције послодавцима за отварање нових радних места: 8 лица (5 жена) и - јавни радови: 82 лица (16 жена). <p>Највећи број Рома укључен је у програм функционалног основног образовања одраслих, односно у сајмове запошљавања. Током 2013. године, извршена је процена запошљивости и закључени су индивидуални планови запошљавања са 14.853 лица ромске националне припадности, од чега 6.629 су жене. Мотивационо активациону обуку за Роме похађало је 1.171 лице (519 жена). У извештајном периоду, 84 припадника ромске националности похађало је 20 различитих обука у оквиру програма додатног образовања и обука. Од наведеног броја, 17 обука је реализовано у склопу пројекта „Друга шанса“ и истим је било обухваћено 79 Рома. Преостале 3 обуке, реализоване су на захтев послодавца и њима је обухваћено 5 лица.</p> <p>Такође, дводневну обуку „Пут до успешног предузетника“, похађало је 152 Рома (46 жена). Уколико се посматра образовна структура учесника, најбројнија су лица категорије од 31-50 година старости, односно према образовном нивоу, лица без или са ниским степеном образовања.</p> <p>За лица ромске националности, с обзиром да припадају категорији теже запошљивих лица, поред могућности приоритетног укључивања у мере активне политике запошљавања (и кроз редовне јавне позиве), Национална служба за запошљавање је и током 2013. године расписала посебне јавне позиве намењене подстицању запошљавања Рома – јавни позив за доделу субвенције за самозапошљавање и јавни позив за доделу субвенције послодавцима за отварање нових радних места и запошљавање Рома.</p> <p>Програмом јавних радова обухваћено је 82 лица ромске националности (од којих је 16 жена).</p>
--	---

<p>Закони који се односе на социјално предузетништво, посебно у погледу задруга и социјалних предузећа које ангажују ромско становништво, биће ревидирани и допуњени по потреби. У циљу активне подршке социјално одговорним пословним изборима, биће размотрено пружање одговарајућих подстицаја фискалне и административне природе.</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Министарство привреде</p>	<p>Пропис којим се регулише област социјалног предузетништва није усвојен.</p>
<p>Даље ће се стимулирати запошљавање Рома у институцијама на локалном и националном нивоу, а Национална служба за запошљавање (НСЗ) ће наставити да сарађује са организацијама цивилног друштва, укључујући и локални ниво, у правцу решавања питања запошљавања Рома. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и НСЗ ће осигурати примену примера добре праксе сарадње и у другим општинама, као и подизање свести о могућностима за запошљавање Рома.</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике НСЗ</p>	<p>МРЗСП у континуитету подржава пројектне и програмске идеје усмерене ка унапређењу положаја Рома (укључујући и тржиште рада), посебно жена и младих, које су иницирали УНИФЕМ, Светска банка, ОЕБС и други. ИПА 2012 Друштвени развој, мера 6, предвиђа и реализацију активности усмерених ка укључивању најмање 300 Рома, пријављених на евиденцију НСЗ, у обуке за потребе тржишта рада, као и обуке запослених у локалним срединама (у којима је изражена потреба значајније подршке ромској заједници – податак ће бити преузет из резултата Твининг пројекта ИПА 2011) за уграђивање потреба ромске националне мањине у локалне планове развоја (и запошљавања).</p> <p>Током 2013.године, Национална служба за запошљавање наставила је са реализацијом активности усмерених ка јачању сарадње и укључености НВО по питању запошљавања Рома, односно на спровођењу мера активне политике запошљавања (јавни радови, помоћ у писању бизнис планова код samozapošljavanja, разне обуке итд.) и заједничког учешћа на пројектима усмереним ка унапређењу положаја Рома, како на националном, тако и на локалном нивоу. Сарадња са ромским организацијама цивилног друштва, у циљу унапређења партиципације на тржишту рада и укључености припадника ромске националне мањине у мере активне политике запошљавања, обухвата следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пружање информација о положају Рома на тржишту рада (регистрована незапослености) и укључености у мере активне политике запошљавања; - учешће у активностима усмереним ка повећању укључивања лица ромске националне мањине у програме из система образовања и политике запошљавања; - пружање подршке приликом израде локалних акционих планова за унапређење положаја Рома;

		<p>- учешће у реализацији пројектних активности усмерених ка повећању партиципације Рома на тржишту рада (укључујући и економско оснаживање, развој предузетништва, борба против дискриминације, социјална инклузија...);</p> <p>- учешће у раду комисија за избор пројеката усмерених ка унапређењу положаја и подршци инклузији Рома (на локалном нивоу), у складу са Стратегијом за унапређење положаја Рома и</p> <p>- учешће на различитим активима (састанцима, конференцијама, округлим столовима) на тему положаја Рома на тржишту рада (на националном и локалном нивоу).</p>
Афирмативне мере, као и финансијска и нефинансијска подршка, као што су мали грантови и јавно-приватно партнерство, биће развијане и институционализоване са циљем подршке запошљавању и лакшем отпочињању одрживих пословних активности Рома и Ромкиња.	Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ТАРИ	<p>Националним акционим планом запошљавања за 2014. годину, који је усвојен 25. децембра 2013. године, планирана је реализација мера усмерених ка подстицању запошљавања Рома и то: организовање мотивационих тренинга у циљу активације Рома, укључивање Рома у програме додатног образовање и обука, подстицање предузетништва и запошљавање Рома (укључујући и расписивање посебних јавних позива).</p> <p>Програм подршке новом запошљавању Рома и Ромкиња у оквиру ТАРИ пројекта подразумева помоћ у: опреми, непотрошним добрима, машинама, апаратима, алатима и сл; стручној подршци за унапређивање даљег пословања, обуци за занимање за новозапослене Роме/киње.</p> <p>Завршена је прва фаза мапирања добрих пракси у запошљавању Рома и Ромкиња. Мапирано је 166 привредних субјеката/иницијатива/актера које имају добре праксе. У оквиру тога су Роми власници или оснивачи у 113 случајева. До краја јуна 2014. ће најбоље иницијативе бити подржане кроз овај пројекат.</p> <p>Завршен је процес мапирања ових предузећа, и тренутно је у току фаза селекције предузећа која ће бити подржана кроз пројекат.</p>
Цивилно друштво, а посебно ромске организације, допринеће информисању о могућностима запошљавања и, уз њихову помоћ, информативна мрежа ће бити оснажена како би се осигурало информисање што већег броја припадника ромске националности о могућностима запошљавања.	Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ТАРИ Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом	<p>Пројекат Пројекат <i>Техничка подршка за инклузију Рома</i>, који финансира Европска унија, а спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији, пружа подршку реализацији Националне стратегије за унапређивање положаја Рома у Србији у следећим областима: становање, образовање, запошљавање, приступ правима, учешће грађана и унапређење инклузије Рома кроз успостављање мобилних тимова. Активности пројекта усмерене су на 20 пилот општина на територији Републике Србије и спроводе се у сарадњи са Канцеларијом за људска и мањинска права, ресорним министарствима (укључујући и МИНРЗС) и надлежним институцијама (укључујући и НСЗ).</p> <p>Пројекат се састоји из 7 компоненти, при чему је компонента б – усмерена ка обезбеђивању подршке предузећима која имају потенцијал за пружање могућности за одрживо запошљавање Рома, са циљем отварања одрживих радних места.</p> <p>При реализацији активности у оквиру компоненте б, али и свих других компоненти Пројекта, посебно у делу информисања и активације Рома и Ромкиња, кључну улогу имаће ромске организације цивилног друштва, па је позив за учешће у програму подршке за запошљавање Рома и Ромкиња прослеђен кроз различите мреже организација цивилног друштва, од којих су неке састављене само од ромских организација</p>

Мапирање ромских ОЦД/ОЦД које се баве инклузијом Рома и ромских мрежа спроведено у 20 пилот општина од 15. јануара до 31. марта
Према подацима Агенције за привредне регистре, 5.700 организација и удружења је регистровано у 20 ТАРИ општина; Од 5,700 ОЦД, 260 је ромских/бави се инклузијом Рома.

9 националних/регионалних мрежа ромских ОЦД/ОЦД које се баве инклузијом Рома одговорило је на захтев и попунило припремљени упитник. Значајан сегмент подршке ромском становништву, као и потреба за даљим јачањем и унапређењем сарадње између Министарства рада, запошљавања и социјалне политике и организација цивилног друштва које се баве унапређењем положаја Рома, је и финансијска подршка коју смо у протеклом периоду пружили ромским невладиним организацијама у циљу реализације пројекте чији је крајњи циљ инклузија ромског становништва у друштво. Неки од најзначајнијих били су:

1. "Удружење Рома Беочин" са пројектом - Помоћ у кући за стара лица, у укупном износу од 1.291.000,00 динара
2. Центар за одговорну акцију - Имаш право. Оствари га., у укупном износу од 1.488.600,00 динара
3. Инспирација са пројектом - Унапређење локалних услуга намењених Ромима, у укупном износу од 1.493.000,00 динара
4. Удружење Рома Нови Бечеј са пројектом - Заједно против насиља - Мрежа подршке локалних институција за Ромкиње, у укупном износу од 1.184.000,00 динара
5. Удружење Рома "8. Април" Србобран са пројектом - "Хоћу да ми буде боље", у укупном износу од 241.500,00 динар
6. Центар за економско унапређење Рома (ЦЕУР) са пројектом - Мобилизација заједнице у борби против дечјег просјачења, у износу од 1.062.500,00 динара
7. Удружење Рома «8.април» Србобран са пројектом - «Лепша будућност», у износу од 384.200,00 динара
8. Друштво Рома "Прокупље" са пројектом - Друштвени центар Прокупље, у износу од 1.348.000,00 динара
9. Ромкиње Војводине Нови Бечеј са пројектом - Шири даље, у износу од 1.219.495,60 динара
10. Удружење ромкиња Освит са пројектом - Водич кроз социјалне услуге за излазак из круга насиља на ромском, српском и енглеском језику, у износу од 1.340.000,00 динара
11. Центар за унапређење едукативног и културног стваралаштва "Видик" са пројектом -

Унапређење социјалне укључености ромске популације, у износу од 1.456.000,00 динара

12. Друштво "Бакија Бакић" Врање са пројектом - Помоћ у кући старим, самим и непокретним лицима ромске националности, у износу од 1.341.440,00 динара

Социјална и здравствена заштита

<p>Спровођење законских одредби којим се омогућава пријава места пребивалишта на адреси центра за социјални рад, као начина да се испуни захтев за пријавом адресе боравишта или пребивалишта при подношењу захтева за издавање личних докумената, биће у надлежности Министарства рада, запошљавања и социјалне заштите и Министарства унутрашњих послова, са циљем да се у потпуности осигура пријава подносилаца захтева. У оквиру пружања социјалних и здравствених услуга, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и Министарство здравља уложиће посебне напоре у циљу подизања свести локалних органа о овом питању, како би се омогућио потпуни приступ социјалним и</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике МУП Мин здравља</p>	<p>Министарство унутрашњих послова у потпуности спроводи законске одредбе којима се омогућава пријава места пребивалишта на адреси центра за социјални рад у складу са Законом о пребивалишту и боравишту грађана, Правилником о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центра за социјални рад и Правилником о поступку пријављивања и одјављивања пребивалишта и боравишта грађана, пријављивању привременог боравка у иностранству и повратка из иностранства, пасивизирања пребивалишта и боравишта, обрасцима и начину вођења евиденције. У току јула 2013. год. полицијским управама прослеђено је упутство о поступању у складу са наведеним прописима. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је 19.06.2013. године донело обавезно Упутство за центре за социјални рад и установе социјалне заштите за смештај корисника, у вези са поступком пријаве пребивалишта на адреси центра за социјални рад или установе социјалне заштите за смештај, чиме је створило услове за несметану и пуну примену члана 11. став 4. Закона о пребивалишту и боравишту грађана. О издатим обрасцима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се посебна евиденција. Евиденција садржи име и презиме, јединствени матични број грађана, датум издатог обрасца и временски период у којем је лице обавезано да се јавља у установу или центар за социјални рад у циљу преузимања писмена и других аката која им се упућују на пријављену адресу.</p> <p>Такође, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је својим актом број: 110-00-271/2012-14 од 19.02.2014. године затражило од центара за социјални рад да доставе податке о укупном броју издатих сагласности за пријаву пребивалишта на адреси центра за социјални рад, односно о броју лица која имају пријављено пребивалиште на адреси центра. Поступајући по захтеву, центри су доставили тражене податке. Обрадом достављених извештаја констатује се да је до краја фебруара 2014. године укупно пријављено 471 лице на адресе центара за социјални рад на територији Републике Србије. Највише издатих сагласности и извршених пријава пребивалишта је на територији града Београда, укупно 178.</p>
--	--	---

<p>здравственим услугама, спречила дискриминација, те обезбедила конзистентна примена релевантних закона</p>		
<p>До овог момента, запослено је 75 здравствених медијаторки у здравству у 59 општина. У наредном трогодишњем периоду биће одређена додатна средства за запошљавање медијаторки, на основу анализе о потребама која ће бити спроведена од стране надлежних тела Владе, а у циљу унапређења приступа овим услугама од стране корисника. Ова радна места биће „систематизована“ и уведена у национални оквир квалификација. Такође, биће израђени модули за формално образовање, номенклатура занимања и биће реализовано запошљавање здравствених медијаторки као здравствених сарадника у домовима здравља.</p>	<p>Министарство здравља Министарство просвете, науке и технолошког развоја</p>	<p>У 2013.години евидентирано је 137 800 Рома, деце 49987, жена 45474. Изабрали лекара опште медицине 16 376 одраслих Рома, 10343 жена изабрало специјалисту гинеколога а за 9115 деце (узраст од рођења до 18 године) родитељи изабрали лекара специјалисту педијатрије уз помоћ здравствених медијаторки. Уз подршку здравствених медијаторки остварене здравствене књижице за 10689 Рома и лична документа за још 2754 Рома.</p> <p>Укупно деце од 0-1 године је 2891, невакцинисано 388 детета (13,42%). Уз помоћ здравствене медијаторке вакцинисано је 25 759 дете узраста од 0 – 15 године живота, премашен план 132,33%</p> <p>Од евидентираних 7535 трудница, контролисало здравље свега 7,52% (613), а уз помоћ здравствене медијаторке 3374 трудница контролише своје здравствено стање, односно 44,78%. Од 3899 породиља контролисало је здравље свега 2,77%, а уз помоћ здравствене медијаторке контролише здравље 16,57%. Уз подршку здравствених медијаторки које су чланови тима дома здравља за спровођење скрининга, укључене су Ромкиње у организовани скрининг, тако да је урађено у 2013.г 546 мамографија.</p> <p>Систематски преглед код гинеколога је урадило 13,69% Ромкиња, а уз помоћ здравствене медијаторке 9802 жена или 33,16% је прегледано.</p> <p>У току рада здравствених медијаторки у ромским насељима од 2009 до 2013. године подељено је 50 756 комада здравствено васпитног материјала и кондома; урађено је радионица за 21 720 Рома; одржано је предавања за 5365 Рома, а здравствене медијаторке су обавиле укупно 150 347 посета породици ради спровођења здравственог васпитања кроз планирани разговор.</p> <p>Здравствене медијаторке воде посебно евиденцију о деци до 12 месеци живота која су на природној исхрани. У узрасту од 0-6 месеци на природној исхрани је 83,51% деце, а у узрасту од 6-12 месеци је 79,71%. Такође, воде посебну евиденцију о деци која су под ризиком и са њима и њиховим родитељима су у сталном контакту.</p> <p>До 31. марта 2014.године евидентирано је 138 477 Рома/киња: жена 45812 , мушкараца 42601 и 50064 деце односно 36 424 породица и 1111 ромских насеља у 60 општина/градова. Уз помоћ здравствених медијаторки изабрали лекара опште медицине 26 660 Рома/киња, 10661 жена изабрало специјалисту гинеколога, а за 9060 деце (узраст од рођења до 18 године) родитељи изабрали лекара специјалисту педијатра. Уз подршку здравствених медијаторки обезбеђено здравствено осигурање и лична документа за 15 341 Рома/киња (11163 здравствених књижица и 4178 личних карти).</p> <p>Укупно деце од 0-1 године је 2889, невакцинисано 366 детета (12,67%). Уз помоћ здравствене медијаторке вакцинисано је 26 728 деце узраста од 0 – 15 године живота, премашен план 140,59%</p> <p>Од евидентираних 7535 трудница, контролисало здравље свега 7,52% (644), а уз помоћ здравствене медијаторке 3535 трудница контролише своје здравствено стање, односно 44,61%. Од 4229 породиља контролисало је здравље свега 2,58%, а уз помоћ здравствене медијаторке контролише здравље 16,31%.</p>

Уз подршку здравствених медијаторки 10661 Ромкиња изабрале специјалисту гинеколога и урађено систематских прегледа за 10225 жена (35,25%), пре рада здравствених медијаторки ишло на систематски гинеколошки преглед свега 13,96% Ромкиња; урађено 1052 мамографије. По евиденцији коју воде здравствене медијаторке у 2013. години у дому здравља се породило 5 жена, а код куће 4 (не желе да се породе у болници). Све су превезене колима хитне помоћи у породилиште и збринуте.

Спроведено здравствено васпитање путем радионица за 24 043 Рома/киња; одржана предавања за 5714 Рома/киња. Уз подршку здравствених медијаторки остварене помоћи породицама: материјална помоћ за 3120, једнократна помоћ за 4547; стипендија за 214; дечијих додатака за 4986; додатак за туђу негу и помоћ за 497; помоћ Црвеног крста за 6146 Рома/киња;

У току рада здравствених медијаторки у ромским насељима од 2009 до 2013. године подељено је 53 503 комада (здравствено васпитног материјала и кондома), а здравствене медијаторке су обавиле укупно 162 239 посета породици ради спровођења здравственог васпитања кроз планирани разговор.

Урађене су посебне едукације здравствених медијаторки о злостављању, занемаривању и родно заснованом насиљу у сарадњи са УНИЦЕФом, Институтом за ментално здравље и ромским удружењима. У сарадњи са МУПом РС, све медијаторке су едуковане да препознају појаву трговине људским бићима, оформљена је мрежа у обавештавању надлежних у МУПу РС од стране медијаторки при свакој сумњи на трговину људима.

Здравствене медијаторке и патронажне сестре домова здравља су евидентирале у 60 градова у Србији 1111 ромска насеља у којима живи 36 424 породица. Прикупљени су подаци по индикаторима СЗО:

- асфалтни пут има 63,55% насеља, земљани пут је у 28,08% насеља

- извор воде за пиће у породици: локални извор 10,43%; сопствени бунар 10,15%; локални водовод 68,67%

- породице које смеће одлажу на градске депоније: 62,30 %

- домаћинства која имају тоалет у кући је 57,60%

- карактеристике куће у којој живи ромска породица: чврст материјал са прозорима 78,06%; чврст материјал без стакла на прозорима 2,18% (794 кућа); блато/ћерпич са застакљеним прозорима 13,65% (4971 кућа); блато/ћерпич без стакла на прозорима 1,16% (8421 кућа); даска/шпер плоча са прозорима 2,86% (1040 кућа) и даска/шпер плоча без стакла на прозорима 0,42% (146 кућа).

У сарадњи са међународном агенцијом УН – УНФПА, у 2012. години едуковано је 50 здравствених медијаторки о унапређењу репродуктивног здравља младих Рома/киња. 20 здравствених медијаторки је одржало 11 тренинга за 166 младих Ромкиња и Рома узраста 14-18 година у области очувања и унапређења репродуктивног здравља. Радионице су одржане у 20 локалних самоуправа (ромска

		<p>насеља). У 2013.години одржано 18 радионица и позоришна представа „Планирање породице без насиља” за укупно 578 младих и младих Рома/киња, које су спровеле 12 здравствених медијаторки. Здравствене медијаторке имају Приручник за рад, у коме је једна област посвећена очувању и унапређењу репродуктивног здравља, са посебним освртом на адолесценте. Све су прошле едукацију у овој области</p> <p>Усвојен Закон о правима пацијената („Службени гласник РС” број 45/13) од 30 маја 2013. године који у члану 6 став 2 прописује да „пацијент има право на једнак приступ здравственој служби, без дискриминације у односу на финансијске могућности, место становања, врсту обољења, време приступа здравственој служби или у односу на неку другу различитост која може да буде узрок дискриминације”. Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС” број 107/05) у члану 20 прописује у Начелу правичности здравствене заштите да се „правичност здравствене заштите остварује забраном дискриминације приликом пружања здравствене заштите по основу расе, пола, старости, националне припадности, социјалног порекла, културе, језика, врсте болести, психичког или телесног инвалидитета”. Министарство здравља је спровело у партнерству са UNICEF-ом, средствима које је обезбедио RBILD програм за одржање мира и инклузивни локални развој у 13 општина југа Србије, 10 едукација у домовима здравља: Лесковац, Лебане, Врање, Медвеђа, Власотинце, Црна Трава, Владичин Хан, Сурдулица, Трговиште, Бојник. Укупно је сензибилисано 750 здравствених радника у циљу смањења дискриминације Рома. Теме које су обрађиване су: а) Перинатална здравствена заштита; б) Рани развој детета, рано откривање ризика (0-3 године) и појаве насиља; в) Упознавање са Законом о забрани дискриминације; г) Женска права и конвенција о правима детета; д) Људска права; њ) Историјско и културно наслеђе Рома; е) Вештина комуникације; ж) Улога здравствене медијаторке; и з) Здравствено стање Рома „Роми комшије, Роми пацијенти”. У оквиру пројекта Министарства здравља „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу” DILS, у 42 дома здравља реализоване су активности едукације 488 здравствених радника о потребама рањивих популационих група на основу акредитованих програма од стране Здравственог савета РС.</p>
<p>Информације из базе о Ромима и Ромкињама Министарства здравља ће, унапређењем софтвера Министарства, а поштујући Закон о заштити података о личности, бити подељене са релевантним секторима са циљем постизања једноставнијег и садржајнијег одговора социјалних служби по</p>	<p>Министарство здравља Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Министарство просвете, науке и технолошког развоја</p>	<p>Компонента 2 ТАРИ пројекта – мобилне јединице, бавиће се питањем размене информација између сектора укључених у њихов рад.</p>

<p>питању социјалног укључивања Рома и Ромкиња од стране установа социјалне заштите. Податке из базе ће користити Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и Министарство просвете, науке и технолошког развоја.</p>		
<p>Припадници ромске заједнице биће запошљавани у центрима за социјални рад, у складу са потребама и траженим образовним квалификацијама. У наредном трогодишњем периоду биће опредељена додатна средства за ангажовање већег броја социјалних радника. Министарство задужено за област социјалне политике наставиће са активностима на реализацији кампање за упознавање припадника ромске националне мањине са начином остваривања права на упис у матичну књигу рођених.</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је 19.06.2013. године донело обавезно Упутство за центре за социјални рад и установе социјалне заштите за смештај корисника, у вези са поступком пријаве пребивалишта на адреси центра за социјални рад или установе социјалне заштите за смештај, чиме је створило услове за несметану и пуну примену члана 11. став 4. Закона о пребивалишту и боравишту грађана. О издатим обрасцима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се посебна евиденција. Евиденција садржи име и презиме, јединствени матични број грађана, датум издатог обрасца и временски период у којем је лице обавезано да се јавља у установу или центар за социјални рад у циљу преузимања писмена и других аката која им се упућују на пријављену адресу</p>
<p>Локални протоколи за заштиту ромске деце која живе и раде на улици биће развијени и институционализовани. Такође, одржива</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике</p>	

<p>финансијска подршка биће обезбеђена за спровођење услуга у градској заједници, као што су прихватилишта, која олакшавају заштиту и социјално укључивање деце.</p>		
<p>У наредне две године министарство задужено за област социјалне политике, у сарадњи са другим релевантним актерима, наставиће са спровођењем активности везаних за насиље у породици, спроводиће мере против трговине људима и просјачења (злоупотребе деце), као и акције за наставак деинституционализације установа.</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике</p>	<p>Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је само у току 2012. године, према подацима центара за социјални рад евидентирало чак 51.128 корисника услуга из система социјалне заштите припадника ромске заједнице, (у 2011. 45.050). Ови корисници су најчешће на узрасту одраслих особа (43.8%) или на узрасту деце (36,5%).</p> <p>У примени мера породично правне заштите Рома најчешће се примењује старатељство и привремено старатељство, у 82,1% случајева док се остале мере примењују знатно ређе. Мере заштите од насиља у породици примењене су код 85 корисника, усвојење код 10 корисника, а мере надзора над вршењем родитељског права код 66 корисника.</p> <p>Услугу смештаја углавном користе деца ромске припадности – 70,3%, односно, деца ромске припадности која су најчешће смештена у хранитељске породице (сродничке и друге) у више од две трећине случајева (79,4%). И у укупном броју смештаја корисника ромске припадности преовлађује породични смештај (59,6%) у односу на смештај у институцију (дом или прихватилиште).</p>

Становање

<p>Велики број Рома и Ромкиња живи у веома лошим условима, често без текуће воде или струје. До краја 2013. године биће усвојен адекватни законодавни оквир о принудним расељењима, у складу са релевантним међународним стандардима, којим ће бити дефинисани услови који морају бити</p>	<p>Министарство правде и државне управе</p>	<p>МПДУ је у јануару 2014. године иницирало формирање радне групе за израду текста Нацрта Закона о принудним иселењима.</p> <p>У току су међуресорне консултације око овог питања, из могућност коришћења домаће и стране експертизе</p>
--	---	--

<p>испоштовани у таквим случајевима. Приручник и смернице, са посебним освртом на улоге и обавезе локалних самоуправа биће припремљени и достављени свим релевантним административним актерима. Влада ће вршити надзор над спровођењем прописа у општинама Републике Србије.</p>		
<p>Влада ће обезбедити ефикасну и делотворну имплементацију Националне стратегије социјалног становања, у складу са одредбама Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима.</p>	<p>Министарство грађевинарства и урбанизма</p>	<p>Министарство грађевинарства и урбанизма је припремило и Влада донела Уредбу о стандардима и нормативима за планирање, пројектовање и грађење и условима за коришћење и одржавање станова за социјално становање, која регулише одговарајуће просторне стандарде, неопходну инфраструктуру за изградњу социјалних станова, као и права и обавезе закупаца у социјалним становима који остају у јавној својини, садржину и начин закључивања и продужавања уговора о закупу, домаћинства која могу остваривати право на стамбени додатак за плаћање закупа, елементе и начин обрачуна закупнине и друга важна питања којима се регулише однос између корисника и пружалаца услуга социјалног становања.</p> <p>У припреми је и Уредба о коришћењу средстава за социјално становање, која ће утврдити мерила и критеријуми за коришћење средстава за социјално становање, услове под којима непрофитне стамбене организације конкуришу за средстава, обавезну садржину и елементе програма и пројеката у складу са којима се средства користе, те начин праћења и извештавања у процесу доделе и коришћења средстава, обавезе субјеката у поступку доделе и коришћења средстава и друга питања од значаја за делотворно и ефикасно коришћење средстава за социјално становање и транспарентно праћење реализације програма и пројеката социјалног становања у Републици Србији.</p> <p>МГУ реализује активности на успостављању Географског информационог система за подстандардна (ромска) насеља (у даљем тексту: ГИСРН), кроз реализацију Националног програма за Републику Србију за 2012, који се финансира средствима претприступне помоћи, а чиме се значајно доприноси остваривању Циља б: "Унапређени услови становања у под-стандардним насељима" из Акционог плана за спровођење Националне стратегије социјалног становања.</p> <p>Успостављањем ГИСРН ће се створити предуслови за ефикасно остваривање наведеног циља кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. сагледавања стања ромских насеља на територији Републике Србије ради постизања боље приоритизације активности за унапређења услова живота у ромским насељима и веће транспарентности у реализацији стамбених програма и пројеката за Роме; 2. просторно-планско регулисање и инфраструктурно унапређење подстандардних насеља која је

		<p>могуће задржати на постојећој локацији, њихову интеграцију у шире окружење, као и унапређење и легализацију стамбених објеката у њима;</p> <p>3. сагледавање просторних могућности за релокацију објеката из насеља која није могуће легализовати.</p>
<p>Влада и општински органи уложиће напоре да законски регулишу постојећа неформална ромска насеља или да идентификују локације за њихову релокацију, у складу са горе поменутим правним одредбама. У случајевима када је релокација неопходна, иста ће се спроводити тек након што су житељи довољно раније обавештени о томе, уз потпуно поштовање њихових људских права и у складу са међународним стандардима. Влада ће израдити обавезујући приручник /закључке којим се дефинишу поступци надлежних органа у случајевима релокације неформалних насеља и о истима обавестити органе власти на локалном нивоу и доставити им наведени документ.</p>	<p>Министарство грађевинарства и урбанизма ЈЛС</p>	<p>Поред активности на успостављању ГИСРН, у оквиру Националног програма за Републику Србију за 2012. реализоваће се и активности на припреми неопходне просторно-планске и техничке документације за регуларизацију и инфраструктурно унапређење насеља, као и за унапређење и легализацију стамбеног фонда у подстандардним и неформалним ромским насељима у 20 јединица локалних самоуправа.</p> <p>МГУ је средствима из буџета РС у периоду 2009-2012 финансирало израду урбанистичких планова за регуларизацију неформалних ромских насеља. На овај начин до сада је донето 5 урбанистичких планова за ромска насеља у: Књажевцу, Србобрану, Опову, Нишу и Прокупљу, док су још 3 плана израђена и у фази доношења, у: Младеновцу за два насеља и у Апатину. Самој активности је предходила израда "Смерница за легализацију неформалних ромских насеља", које су израђена у сарадњи са ОЕБС. Смернице утврђују обавезно укључивање ромског становништва у процес израде плана и друге активности везане за регуларизацију и унапређење неформалних ромских насеља, што је и законска обавеза увида јавности и давања примедби на нацрт плана, која је регулисана Законом о планирању и изградњи.</p>
<p>Општинске власти ће ажурирати стратегије и акционе планове на локалном нивоу како би укључили тачније податке о становницима неформалних насеља и</p>	<p>Канцеларија за људска и мањинска права ЈЛС</p>	<p>Остварењу овог задатка, у значајној мери ће допринети успостављање Географског информационог система за подстандардна (ромска) насеља, како је објашњено у делу који се односи на спровођење Националне стратегије социјалног становања, а за шта је надлежно МГУ.</p>

<p>како би предложили мере за регулисање и консолидовање животних услова у постојећим неформалним насељима.</p>		
<p>У погледу спровођења стамбених програма, Влада ће одредити средства за изградњу додатних стамбених јединица. Та средства биће допуњена средствима из општинских буџета и донација.</p>	<p>Министарство грађевинарства и урбанизма</p>	<p>Програм изградње станова за социјално становање, усвојен закључцима Владе Републике Србије, 05 Број: 360-9100/2012 од 13. децембра 2012. год. и 05 Број 360-9539/2012 од 27. децембра 2012. год, успешно се спроводи у шест градова на територији Републике Србије (Зрењанин, Кикинда, Панчево, Краљево, Ниш и Чачак). У поменутиим градовима завршени су поступци јавних набавки за избор извођача грађевинских радова и отпочело је извођење радова. У Граду Чачку радови су већ завршени док је у осталим градовима рок за завршетак 31. децембар 2014. год Укупна вредност грађевинских радова ће износити 359.272.305,50 динара (без ПДВ), од чега 161.000.000,00 динара из буџета РАС. Кроз поступке јавних набавки остварени су ефекти уштеде, у односу на планиране вредности грађевинских радова, у износу од 130.286.113,30 дин (без ПДВ). Реализацијом овог програма биће омогућена изградња 135 стамбених јединица, нето стамбене површине од 7.937,46 метара квадратних, од којих стамбених јединица ће минимално 49 бити намењено издавању под закуп у јавној својини. Град Крагујевац није започео реализацију пројекта у складу са уговореном динамиком, тако да ће средства у износу од 39.000.000, динара бити враћена РАС, а потом преусмерена у неки од постојећих програма/пројеката који се тичу изградње станова за социјално становање. Корисници ће бити одабрани на основу конкурса спроведеног у складу са критеријумима за утврђивање приоритета, који ће бити дефинисани актом, који је у форми нацрта РСА доставила надлежном Министарству грађевинарства и урбанизма ради упућивања у процедуру прибављања мишљења других органа и усвајања од стране Владе, што треба очекивати након парламентарних избора, односно након формирања нове Владе. Приоритет при решавању стамбених питања ће бити дат особама са инвалидитетом, вишечланим домаћинствима са младим супружницима, лицима преко 65 година старости, децом без родитељског старања, самохраним родитељима, према наведеном редоследу, тако да ће Роми и Ромкиње моћи да реше своје проблеме становања у оквиру поменутих група приоритета.</p> <p>Пројектом који обухвата стамбену градњу на основу Оквирног уговора о зајму између Банке за развој Савета Европе и Републике Србије Ф/П 1720, предвиђена је изградња 1.700 станова у минимално 12 градова у Србији (Зрењанин, Кикинда, Крагујевац, Панчево, Краљево, Ниш, Чачак, Ужице, Зајечар, Крушевац, Пирот и Смедерево). РАС је упутила надлежном министарству предлог акта – уредбе о избору учесника (општина/градова) у пројекту и крајњих корисника изграђених станова који би требало да усвоји Влада након парламентарних избора. МГУ је формирало радну групу за израду предлога споразума и финансијских уговора које ће закључивати градови/општине учесници у пројекту. Планирано је да се до краја текуће године спроведу конкурси за архитектонско урбанистичка решења, а почетак грађевинских радова предвиђен за прву половину наредне године. Од планираних 1.700 станова, 1.200 је намењених продаји под непрофитним условима и 500 за издавање у јавној својини.</p> <p>Пројекат урбане обнове стамбеног кварта који је претрпео значајно оштећење након земљотреса у</p>

		<p>Краљеву и тренутно се налази у припремној фази. Кроз његову реализацију је предвиђена изградња 360 станова за пресељење породица из станова који су оштећени у земљотресу из 2010, као и станова за социјално становање, што ће се обезбедити изградњом нових стамбених објеката на истој локацији и рушењем постојећих оштећених објеката. Пројектом ће бити обухваћено и пресељење становника овог стамбеног кварта који тренутно живе у пренасељеним и за становање потпуно неусловним стамбеним јединицама (већином приватизованим почетком 90-их) у 2 зграде некадашњег самачког хотела, у којима већином станује ромско становништво. На основу иницијативе РАС и Канцеларије за европске интеграције (SEIO), одобрена је донација од стране Инвестиционог Фонда за Западни Балкан у висини од око 0,8 милиона евра у циљу обезбеђивања техничке подршке за спровођење пројекта у свим фазама. РАС је припремила и предлог текста закључка о усвајању сажетка студије о изводљивости пројекта који је прослеђен ресорном министарству. Усвајање поменутог закључка се очекује након формирања нове Владе Републике Србије.</p>
<p>Укупно 20 општина које ће бити корисници пројекта у оквиру ИПА 2012. и 2013. оствариће циљеве дефинисане пројектима до уговореног датума, укључујући пре свега развој локалних акционих планова.</p>	<p>Канцеларија за људска и мањинска права (ТАРИ)</p>	<p>Основни циљ свих активности стамбене компоненте ТАРИ пројекта иу 20 пилот општина је помоћ у припреми техничке документације за конкурисање за средства из ИПА 2013, која ће се користити унапређење услова становања и квалитета живота у ромским насељима.</p> <p>У том циљу, у 20 пилот општина ће бити извршена детаљна процена стања у свим ромским насељима на територији ових општина, уз помоћ организације која ће бити ангажована да спроведе детаљна истраживања и прикупљање података. Важан резултат ових анализа ће бити процена трошкова унапређења насеља и приоритизација оних у којима је неопходна интервенција. На основу ових података ће се, у сарадњи са локалним самоуправама, локалним ромским организацијама, представницима ромске популација у насељима и осталим релевантним актерима, изабрати по једно насеље за чије унапређење ће бити израђена сва неопходна техничка документација- детаљни урбанистички планови, пројекти инфраструктурне мреже, итд. Такође, у сарадњи са консултантима који ће бити ангажовани у току пројекта, биће развијени стамбени модели који ће бити применљиви приликом унапређења услова становања у ромским насељима.</p> <p>До сада су реализоване следеће активности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. при канцеларији ОЕБС формирана је јединица за техничку подршку за реализацију пројектних активности – постављен је координатор и запослени одговарајући стручњаци кроз јавни конкурс; 2. обављене су консултације и договорена сарадња са свим релевантним институцијама које ће бити партнери у реализацији активности на републичком нивоу: Републички геодетски завод (РГЗ), Републички завод за статистику (РЗС) и Републичка агенција за просторно планирање (РАПП); 3. делимично су спроведене активности на успостављању Географског информационог система о подстандардним (ромским) насељима (ГИСРН), који треба да обухвати базу релевантних просторних података за ова насеља, као и успостављање протокола о сталној размени потребних података са другим надлежним институцијама (РГЗ, РЗС, РАПП, јединице локалних самоуправа и др). У оквиру ове активности до сада је израђен Пројектни задатак за ГИСРН и спроведена јавна набавка за организацију која треба да успостави базу за ГИСРН, која, међутим, мора бити поновљена, јер из првог покушаја нису добијене одговарајуће понуде; 4. Кроз јавни конкурс су изабрани стручњаци за стамбене моделе и израђена Студија "Постојећи модели

		<p>за побољшање становања Рома – Социјална и приступачна стамбене решења за Роме и осетљиво становништво у Србији", која приказује приступачне стамбене моделе који су до сада примењивани, обухвативши анализу свих аспеката, од: групација корисника, трошкова и цена, правних и организацијских аспеката, као и препоруке за могућности њихове даље примене и унапређења;</p> <p>5. спроведена је јавна набавка и изабрана организација за детаљну процену потреба у 20 јединица локалних самоуправа, у којима ће се у складу са утврђеним проблемима и стамбеним потребама Рома из подстандарних насеља/стамбених јединица, а уз примену одговарајућих модела препоручених у Студији, припремити потребни просторно-плански и технички документи неопходни за спровођење инвестиционих пројеката за инфраструктурно опремање насеља и санацију (реконструкцију/изградњу) стамбених објеката до задовољавајућег нивоа услова становања.</p>
--	--	--

Слобода кретања

<p>Влада Републике Србије наставиће активно да прати и реализује решења за проблем злоупотребе безвизног режима са којим се суочава извештајни број земаља чланица ЕУ. Потребно је наставити са активностима намењеним подизању свести Рома о ризицима злоупотребе безвизног режима.</p>	МУП	<p>Министарство унутрашњих послова континуирано предузима мере из оквира своје надлежности у циљу праћења и спречавања злоупотребе безвизног режима и учествује у активностима којима се предочавају ризици злоупотребе безвизног режима</p> <p>КИРС је у извештајном периоду као део Комисије за праћење безвизног режима путовања са Европском Унијом наставио да активно да прати и реализује решења за проблем злоупотребе безвизног режима са којим се суочава извештајни број земаља чланица ЕУ. Једно од наших запажања, праћењем трендова повратника путем евиденције коју води Канцеларија на аеродрому (што је у складу и са извештајима ФРОНТЕКС), је да је у овом извештајном периоду највећи број повратника долази из Немачке. Према подацима наше базе података повратници по реадмисији који се враћају из Немачке углавном живе у општинама на југу Србије (Лесковац, Врање, Бујановац, Ниш), затим из Београдских општина (Чукарица, Нови Београд, Обреновац, Сурчин, Звездара) и неколико мањих општина у Војводини, стога ћемо настојати да се средстава Комисије за праћење безвизног режима буду усмерена првенствено на побољшање услова живота повратника у овим областима чиме би се омогућила реинтеграција повратника али и спречавање секундарних миграција.</p>
<p>Ромске организације цивилног друштва биће подстакнуте да наставе своје кампање усмерене на информисање Рома и Ромкиња о поступку реадмисије.</p>	МУП Комесаријат за избеглице и миграције	<p>Министарство унутрашњих послова активно учествује у кампањама, округлим столовима, форумима у циљу информисања Рома о поступку реадмисије.</p> <p>У процесу обезбеђивања одрживе реинтеграције повратника по реадмисији, у великом броју локалних самоуправа улога Савета за миграције је препозната као кључна а локални акциони планови су основни инструмент за дефинисање потреба повратника по реадмисији и планирања адекватних мера. КИРС је у протеклом периоду организовао обуке за чланове локалних Савета за миграције, за представнике 100 општина у Србији у којима се, према подацима наше канцеларије на Аеродрому, налази највећи број повратника. До краја 2013. године усвојен је 61 ревидирани Локални акциони план који, поред категорије избеглица и интерно расељених лица, обухвата и повратнике по основу споразума о реадмисији. Тако да су Савети за миграције у овим општинама евидентирали део лица која су повратници по реадмисији у њиховој заједници, утврдили које су њихове потребе и предложили мере за њихово решавање. Овим путем се у највећој мери отварају могућности за економско оснаживање и побољшање услова живота</p>

		<p>повратника.</p> <p>Што се тиче финансијских средстава за реализацију пројеката који су предложени на основу локалних акционих планова, у току је реализација пројекта „Подршка у спровођењу стратегија за интерно расељена лица, избеглице и повратнике по основу споразума о реадмисији“ финансираних из ИПА програма у укупној вредности од 1,7 милиона евра. Путем ових пројеката финансирају се стамбена решења и економско оснаживање наведених категорија лица у оквиру подршке локалним акционим плановима. Од укупно 16 општина које су добиле средства за реализацију ових активности, општине Тутин, Нови Пазар, Зрењанин, Вршац и Чукарица конкурисали су за средства за побољшање услова живота и повратника по основу споразума о реадмисији. Ови пројекти су у фази реализације.</p> <p>КИРС је обезбедио и буџетска средства за финансирање локалних самоуправа које реализују програме унапређења положаја повратника по реадмисији. Пројекти ће се реализовати кроз механизам локалног акционог планирања који је успоставио КИРС у партнерству са УНХЦР и ИОМ.</p> <p>КИРС је на основу расписаног Јавног позива, објављеног 03. јуна 2013. Следећим ромским удружењима одобрио средства за пројекте који се тичу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програм „Помоћ у образовном систему ромској деци, повратницима по споразуму о реадмисији и расељенима са КиМ“, подносилац: Удружење Рома „Звезда водиља“, опредељена средства: 210.000,00 РСД; Спровођењем програмских активности пружиће се подршка деци интерно расељених и Рома повратника по основу споразума о реадмисије у процесу укључивање у школски систем путем пружања помоћи савладавања језичких баријера. 2. Програм „Моја шанса“, подносилац: Удружење Рома Браничевског округа, опредељена средства: 250.000,00 РСД; Реализацијом програмских активности унапредиће се потенцијали избеглих, интерно расељених и Рома повратника по основу споразума о реадмисији за укључивање у легалне токове тржишта рада кроз пружање подршке у процесу самозапошљавања и конкурисања за друге врсте посла.
<p>Континуирања сарадња са Европском унијом биће обезбеђена у области размене информација и обавештавања о броју лица која улазе у и излазе из ЕУ. Сарадња ће бити интензивираниа и преко Комисије за мониторинг безвизног режима са ЕУ.</p>	<p>МУП</p>	<p>Министарство унутрашњих послова наставиће свакодневну размену података у области реадмисије са надлежним органима земаља чланица ЕУ.</p>
<p>Национални органи континуирано ће пратити кретања у погледу броја грађилаца азила, као броја повратника по Споразуму о реадмисији са</p>	<p>МУП Комесаријат за избеглице и имиграције</p>	<p>Министарство унутрашњих послова континуирано прати кретање броја захтева по основу Споразума о реадмисији, поступа по извештајима са статистичким подацима о броју поднетих захтева за азил у земљама ЕУ који су достављени од иностраних имиграционих служби и учествује у изради миграционог профила.</p> <p>Током извештајног периода Канцеларија за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла“, која је у надлежности КИРС, прихваћено је и регистровано укупно 1.162 лица односно 407 породица.</p>

земљама чланицама ЕУ, укључујући и израду миграционих профила и ажурирање статистичких података.

БРОЈ И СТАРОСНА СТРУКТУРА ПОВРАТНИКА

	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	укупно
Број лица	209	159	185	189	270	150	1162
Број породица	83	49	70	59	93	53	407
Број малолетних	87	122	75	92	118	69	563
Број пунолетних	77	82	110	97	152	82	600

СТРУКТУРА ПО НАЦИОНАЛНОСТИ (ЧЕТИРИ НАЈЗАСТУПЉЕНИЈЕ)

	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	укупно
ромска	157	145	153	151	222	131	959
српска	27	10	14	22	28	9	110
бошњачка	11	0	7	8	7	7	40
албанска	12	1	5	6	8	3	35

СТРУКТУРА ПО ЗЕМЉИ ПРИВРЕМЕНОГ БОРАВКА (ЧЕТИРИ НАЈЗАСТУПЉЕНИЈЕ)

	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	укупно
Немачка	115	96	121	151	226	120	829
Шведска	62	16	50	28	23	15	194
Данска	0	5	5	0	12	7	29
Швајцарска	14	40	5	0	3	3	65

У складу са претходним трендовима највећи је број повратника ромске националности 959 лица (од укупно 1162) што чини око 83% од укупног броја повратника. Такође, може се видети да је скоро уједначен број малолетних и пунолетних који се враћају, односно значајан број деце.

Највише је повратника из Немачке. Што се тиче општине повратка најзаступљеније су (по датом редоследу): Бујановац, Лесковац, Врање, Зрењанин, Земун, Палилула, Ниш, Нови Сад, Пожаревац, Житиште, Кикинда, Вршац, Панчево, Смедерево, Сурдулица, Ковачица, Прешево.

ВРСТА ТРЕНУТНОГ СМЕШТАЈА

	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	укупно
родитељи	93	87	97	72	116	95	560
сопствени	67	29	33	82	82	18	311
рођаци/пријатељи	39	30	40	22	37	26	194
без смештаја	8	11	4	9	12	3	47

		изнајмњен	2	2	11	4	23	7	49
		остало	0	0	0	0	0	1	1
		<p>У центрима за ургентни прихват повратника по реадмисији којима руководи КИРС тренутно борави 26 лица, 4 у Шапцу и 22 у Белој Паланци.</p> <p>Канцеларија за реадмисију обавља информисање повратника о основним правима и обавезама и приступу службама на локалном нивоу. Повратници се упућују на повереника за избеглице и миграције и центар за социјални рад у местима у којима се враћају. КИРС такође, обавештава ове службе о доласку повратника и прикупља повратне информације о социјалној карти повратника као и процену услова и потреба ових лица. Овим путем повереништво и социјална служба на локалном нивоу сагледавају потребе повратника и у складу са могућностима и расположивим средствима обезбеђују адекватну помоћ. Током извештајног периода Центри за социјални рад су нас известили да су се повратници јавили по доласку у општину порекла и значајан број повратника је постао корисник новчане социјалне помоћи. Мањи број повратника о којима смо упутили информације центри за социјални рад и повереници нису успели да пронађу на пријављеној адреси.</p>							
Расположиви ресурси надлежних органа на националном и локалном нивоу биће усмерени ка одрживој интеграцији свих повратника и њихових породица, кроз олакшан приступ свим услугама у систему образовања, здравља и социјалне заштите. Истовремено, расположива средства претприступних фондова ЕУ и других донатора, као и расположива буџетска средства, биће коришћена са циљем подстицања економског оснаживања и становања најосетљивијих повратника.	Комесаријат за избеглице и миграције	<p>У процесу обезбеђивања одрживе реинтеграције повратника по реадмисији, у великом броју локалних самоуправа улога Савета за миграције је препозната као кључна а локални акциони планови су основни инструмент за дефинисање потреба повратника по реадмисији и планирања адекватних мера. КИРС је у сарадњи са Међународном организацијом за миграције, путем пројекта „Јачање капацитета институција Републике Србије за управљање миграцијама и реинтеграцију повратника“ који је финасиран од стране Делегације ЕУ, организовао обуке за чланове локалних Савета за миграције, за представнике 100 општина у Србији у којима се, према подацима Канцеларије на Аеродрому, налази највећи број повратника. До краја 2013.године усвојен је 61 ревидирани Локални акциони план који, поред категорије избеглица и интерно расељених лица, обухвата и повратнике по основу споразума о реадмисији. Тако да су Савети за миграције у овим општинама евидентирали део лица која су повратници по реадмисији у њиховој заједници, утврдили које су њихове потребе и предложили мере за њихово решавање. Овим путем се у највећој мери отварају могућности за економско оснаживање и побољшање услова живота повратника.</p> <p>Што се тиче финасијских средстава за реализацију пројеката који су предложени на основу локалних акционих планова, у току је реализација пројекта „Подршка у спровођењу стратегија за интерно расељена лица, избеглице и повратнике по основу споразума о реадмисији“ финасираних из ИПА програма у укупној вредности од 1,7 милиона евра. Путем ових пројеката финасирају се стамбена решења и економско оснаживање наведених категорија лица у оквиру подршке локалним акционим плановима. Од укупно 16 општина које су добиле средства за реализацију ових активности, општине Тутин, Нови Пазар, Зрењанин, Вршац и Чукарица конкурисали су за средства за побољшање услова живота и повратника по основу споразума о реадмисији. Ови пројекти су у фази реализације.</p> <p>КИРС је обезбедио и буџетска средства за финасирање локалних самоуправа које реализују програме унапређења положаја повратника по реадмисији. Пројекти ће се реализовати кроз механизам локалног акционог планирања који је успоставио КИРС у партнерству са УНХЦР и ИОМ.</p> <p>Током извештајног периода КИРС је израдио и предлог мера за даље спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији. Разматрање и усвајање мера од стране</p>							

		<p>Савета за реинтеграцију повратника по основу споразума о реадмисији је у току. Због тога је неопходно да се Акционим планом за наредни период предвиде мере које ће допринети:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Успешнијој реинтеграцији повратника 2. Превенцији секундарне миграције, односно поновног одласка у земље ЕУ ради тражења азила 3. Смањења броја нових лица која одлазе у земље ЕУ ради боравка без одговарајућег правног основа. <p>Комесаријат за избеглице у оквиру својих надлежности ради на побољшавању животних услова и унапређивању социо-економског статуса интерно расељених лица, где се посебна пажња посвећује припадницима ромске националне мањине, која је препозната као изузетно остелјива и угрожена категорија у оквиру интерно расељене популације. У том смислу активности и мере које КИРС спроводи у циљу побољшања социјалног и економског статуса Рома, интерно расељених лица, дефинишу се принципом једнаких могућности заснованих на једнаким правима.</p> <p>КИРС обезбеђује примарни прихват и збрињавање избеглих и интерно расељених лица /ИРЛ у колективним центрима. У овом тренутку у 25 колективна центра (14 Србија, 11 КиМ), смештено је 1428 ИРЛ. Процењује се да је од укупног броја ИРЛ у КЦ, 20% припадника ромске националности (око 285 лица). Према датој пропорцији за ову намену је из буџета РС издвојено је око 300.000 евра у периоду на који се односи извештај, за смештај лица ромске популације.</p> <p>У складу са расположивим средствима, КИРС спроводи програме унапређивања животних услова и стамбеног збрињавања и за ИРЛ која нису смештена у КЦ. Процењује се да је Роми чине око 10% ИРЛ популације, а с обзиром на то да испуњавају често више критеријума угрожености, Роми учествују са око 20% у програмима помоћи које реализује КИРС.</p> <p>У периоду од јула – децембра 2013. године КИРС је расписао средствима из буџетских средстава, три јавна позива за побољшање услова живота ИРЛ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Помоћ у грађевинском материјалу 72.610.000 динара 2. Доходовне активности у вредности 18.498.000 динара 3. Откуп сеоских домаћинстава са окућницом 118.825.500 динара <p>У овом тренутку реализује се пројекат социјалног становања у заштићеним условима у општини Бујановац. Корисници најмање 15 стамбених јединица биће ИРЛ Роми.</p> <p>Такође, у периоду извештавања обезбеђено је и 210.000 евра за куповину сеоских домаћинстава са окућницом за 30 ИРЛ ромских породица које су напустиле колективни центар „Салваторе“ у Бујановцу.</p>
<p>Повратници ће бити детаљно информисани о могућностима повратка. Координирани приступ биће обезбеђен кроз психосоцијалне и здравствене подршке, као и кроз омогућавање приступа смештају.</p>	<p>Комесаријат за избеглице и миграције</p>	<p>КИРС обезбеђује повратницима информације по пријему на Аеродрому „Никола Тесла“ и осим упућивања, у сарадњи са Швајцарском агенцијом за развој и сарадњу у оквиру Пројекта „Подршка реализацији Стратегије за реинтеграцију повратника по основу уговора о реадмисији“, који реализује КИРС, 2013. године штампана је информативна брошура за повратнике, на четири језика.</p> <p>Подржано од стране истог пројекта, КИРС је организовао осми годишњи скуп повереника 15-17. новембра, на ком су присуствовали сви повереници, и дефинисани су начини решавања проблема интеграције повратника по основу споразума о реадмисији.</p>

